

Kjære folkevalgte,

Jeg håper dere tar alle høringssvar til etterretning, og ikke bygger flere vindturbiner på land.

Fjellene er vår nasjonale arv. Det å modifisere og selge ut den norske fjellheimen for å redde klimaet er en dårlig deal for landet vårt. Vi må selvfølgelig bidra til å redusere den globale oppvarmingen. Dette bør heller gjøres med mindre inngripende metoder som for eksempel opprusting av eksisterende vannkraft eller videreutvikling av vindturbiner til havs. Og i den forbindelse: deling av vår world class offshore teknologi til andre land. Man kan også se på selvforsyning av strøm til husholdninger via solcellepaneler. Passivhus. Listen over ting vi kan gjøre er lang og spennende.

Folkevalgte, og rådgivere i NVE. Vil dere virkelig gå inn i historien som de som lagde og godkjente en nasjonal ramme for vindkraft på land? Vil dere være de som hogde ned mangfoldige kvadratkilometer med grønn, CO2 absorberende vegetasjon for å produsere "grønn" energi til utlandet? Vil dere virkelig være de som raserte vårt Amasonas?

Er det fordi dere ønsker å kompensere for det faktum at Norge produserer og eksporterer olje og gass? Husk at vi er så heldige at vi produserer topp kvalitets olje fra det jeg vil påstå er verdens best kontrollerte, tryggeste og reneste fasiliteter. Det blir feil om vindturbiner, og tilhørende rasering av natur, skal bli et raskt bøtemiddel på den jevne politikers klimaskam over vår petroleumsvirksomhet. Selv om vi ved hjelp av dette greier å lage et regnestykke som viser null CO2 påvirkning fra Norge til atmosfæren. Vil det være reelt? (nei). Vil det enkelt og greit bli sånn at vi ikke har noen utslipp fordi vi har vindturbiner? (nei). Og viss man likevel tar ordet "klimanøytral" for bokstavelig, så blir neste spørsmål: vil det at Norge blir klimanøytralt utgjøre en så betydelig global forskjell at det er verdt å ødelegge vår største nasjonalskatt (les: norsk natur og fjellheimen vår) for? (nei).

Husk at vi allerede har all den energien vi trenger i Norge fra vannkraft, til og med et energioverskudd. Og selv om petroleumsvirksomheten vår ikke er 100% perfekt, vil jeg våge å påstå at den faktisk er den beste i verden. Vi borer brønner først og fremst med vannbasert borevæske som resirkuleres i lukkede systemer til havs i Nordsjøen og Norskehavet. Utslipp fra produksjon minimeres ved hjelp av offentlig tilsyn, høy teknologisk kompetanse og erfaringsoverføring. En nedbygging av norsk oljeproduksjon vil bare kompenseres av økt produksjon fra landbaserte anlegg i sørlige land. La meg presisere litt forsiktig: oljeproduksjon er "annerledes" i land med mindre offentlige regulering. Og jeg tviler på at klima eller miljøet er bedre tjent med denne annerledesheten.

Så la oss heller fokusere på å hjelpe flest mulig land med ren og forutsigbar tilgang på energi etter beste evne. Eksport av vindkraft fra den norske fjellheimen, og ødelegging av naturen, er ikke et steg på denne veien. Eksport av vindkraft fra industrialiserte områder langt ute på havet bør heller vurderes. Vi er tross alt gode på offshore installasjoner, eksport av kunnskap og vitenskapelig samarbeid.

Selv om vi i beste fall går for vindkraft til havs, er jeg redd for at vi kommer til å eksportere den forutsigbare strømmen fra vannkraft istedenfor. Dette fordi strømmen fra vannkraft er så vanvittig forutsigbar, og dermed verdifull. Og da må den norske befolkningen, i verste konsekvens, ta til takke med den uforutsigbare strømforsyningen man får av vindturbiner. Og dette til en høyere og mer variabel strømpris. Men, som et kompromiss mellom Ola Nordmann og vårt klimaansvar, kan jeg strekke meg til en vurdering av vindkraftverk langt til havs likevel. Jeg tror ikke vi slipper unna europeiske strømpriser uansett hvor gode argumenter vi har mot det. Men, da kan man i det minste gå til fjells å gråte sine salte tårer uforstyrret mens man venter på at strømprisen skal falle nok til at man kan ta seg råd til en dusj (lavere strømpris om natten grunne lavere forbruk når folk flest sover).

Til ettertanke. Prøv å husk fra naturfagstimen hva som absorberer CO₂. Det er ikke vindturbiner, dynamitt eller anleggsmaskiner. Kjære folkevalgte, la Norge heller være et forbilde for vern av jordens grønne lunger. Et lite land som både bevarer miljøet og bidrar positivt til hvordan vi kan redde klimaet globalt. For de som var barn på 90-tallet og så hvordan dyrene i *Flukta frå Dyreskogen* måtte løpe i all hast for å unnsnippe en elv av sement. Dette marerittet dyrene opplevde på skjermen kjennes nå så alt for nært å bli virkelig. Et forhastet vedtak, og utbyggere som bare kjører på. Vær så snill, lytt til høringsuttalelsene, tenk dere godt om før dere lar noen sette spaden i jorda for en vindturbin igjen.

Siden jeg er utdannet geolog, ønsker jeg også å si litt om det å montere et vindkraftanlegg i fjellheimen. For å installere en vindturbin, må man ha et skikkelig fundament. Fundamentet skapes ved at man sprenger et dypt krater ned i berggrunnen for at turbinen som skal stikke over 200 meter opp, skal stå støtt. Jeg vet ikke hvor dypt det må være, men et semi-kvalifisert gjett: 40 meter. Jeg har sett slike krater for mindre vindturbiner med egne øyne. Et slikt krater vil dessuten ikke kunne repareres slik at det får tilbake sin originale integritet. Ikke en gang med sement. Tusenvis av krater må sprenges. Og det som sprenges ut av stein må transporteres eller oppbevares en plass. Den sprengte steinen kommer til å bli brukt til å dekke over terreng i form av mangfoldige kvadratkilometer med vei og oppstillingsplasser. Spar oss for disse tusenvis av ladninger med dynamitt i naturen vår.

Når fjellet sprenges for å lage plass til en vindturbin, vil rystelsene påvirke sprekke-systemet som allerede finnes inne i fjellet. I ytterste konsekvens, kan det medføre at man aktiverer og åpne sprekker slik at man også drenerer eller sprenger lekk, nærliggende demninger/innsjøer. Dette vil være en katastrofe for det lokale økosystemet, og et klart risikomoment for omliggende strukturer hvis området også har nærliggende vannkraft. Som utdannet geolog fra NTNU vil jeg i det minste anbefale at vi unngår å gamble med integriteten til de vannbassengene vi har ved å ikke utføre omfattende sprengning i nærheten av disse.

Omfattende sprengningsaktivitet i forbindelse med vindturbiner i områder med alunskifer eller radon-førende bergarter bør også risiko-vurderes grundig. Et økende tilslag av slike gasser langs sprekker mot overflaten nær bebygde områder vil være uheldig. Jeg er ikke sikker på om dette aspektet er vurdert tilstrekkelig i rammeplanen.

Som en skiglad geolog oppvokst i en fjellrik kommune utpekt for vindkraft, er jeg bekymret for min største hobby. Jeg gleder meg hvert år til å gå på ski hjemme. Hvordan skal noen kunne gå på ski i fjellet viss det utbygges 19 vindturbinområder i 1 kommune som er flittig brukt til fjellsport? Det er et særst forslag til rammeplan for en enkelt kommune.

På grunn av fare for iskast, vil man ikke kunne gå nærmere en vindturbin enn 250 meter i de tilfellene der turbinen er 200 meter høy, med en bladradius på 50 meter (Referanse: maksimal observert lengde for iskast fra vindturbin, Figur 4 på side 14, http://publikasjoner.nve.no/veileder/2018/veileder2018_05.pdf). Kort fortalt, man kan ikke oppholde seg nærmere en vindmølle enn lengden av to fotballbaner når det er frost. Hvordan kan jeg vite at jeg ikke går innenfor denne radiusen? Skal det settes opp gjerder, eller må jeg følge med på GPS mens jeg går for å være trygg? Hvordan skal jeg eventuelt greie å vurdere avstanden til et blinkende lys på toppen av en vindturbin? Og hvem sitt ansvar blir tryggheten i området, før, under og etter bygging?

Jeg tenker også på de som skal bo i nærheten av vindturbin-industrien. De som har bosatt seg så uforstyrret som mulig, som nå ufrivillig skal forholde seg til konstante blinkende lys og during fra vindturbiner. Lyden fra vindkraftanleggene kommer til å forplante seg godt ned langs trange vestlandsdaler og over fjorder. Hvor skal folk dra for å få fred, om ikke i sine egne hjem, eller på fjellet? Jeg tenker på ørnebestanden, hjortebestanden, oppdrettsanleggene, villaksen i elven. Vil de bli påvirket? Hvordan? Og hvordan vil dette påvirke de som lever av turismen?

Satt litt på spissen. Hva skal dere eventuelt gjøre med vindturbinflyktningene?

Hva skal dere gjøre for folk i nærområdet når de mister de fantastiske rekreasjonsmulighetene fjellet og naturen byr på? Hva blir de psykiske kostnadene (og eventuell kompensasjonen?). Hvordan vil staten måtte stå til rette i framtiden? Og hvem vil flytte til slike småsteder, som har dette i landskapet? Hvem vil/må bli boende? Hvem har ansvaret for riving av turbinen når levetiden utgår og driftselskapet er konkurs? Skal de eventuelt tvinges og sette penger til side til dette? Hvem skal sørge for det? Dette er eksempler på politisk viktige saker som må avklares før man setter planer som dette ut i livet.

Husk at en «vindpark» er en park man ikke kan/ønsker å gå i. Jaffal ikke på vinterstid. Dette med «park» er forledende retorikk. Det er snakk om vindkraftverk – et industriområdet! Midt i naturen vår. Midt i folkesjela. Et resultat av et forhastet forslag hauset fram ved å pålegge hver enkelt nordmann klimaskam. Noen vil kanskje nevne at denne energiproduksjonsformen er anbefalt av FN i 2015. Men hvor godt ble det begrunnet? Er det dermed sånn vi helt tankeløst skal legge til rette for en rask og massiv industriutbygging av vindturbiner midt i naturen vår uten å gjøre et skikkelig forarbeid? Uten å lage en alternativ plan?

Så folkevalgte. Kan dere heller lage en skikkelig gjennomført rammeplan for vindkraft langt til havs? Har troen på dere, selv om det ble gjort en ganske slett jobb med rammeplanen for vindkraft på land.

Mvh Ane Andrea Svinth - Vestlending og Geolog utdannet ved NTNU i 2013